

omgevingsdienst
HAAGLANDEN

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag
Postadres
Postbus 14060
2501 GB Den Haag
T (070) 21 899 02
E vergunningen@odh.nl
I www.odh.nl

Zaaknummer : 00497830
Ons Kenmerk : ODH-2017-00127265
Datum : 12 DEC. 2017

Beschikking

Wet natuurbescherming - Soortenbescherming

Onderwerp

Op 4 oktober 2017 hebben wij een aanvraag om ontheffing als bedoeld in 3.8, eerste lid, van de Wet natuurbescherming ontvangen. De aanvraag heeft betrekking op het project 'Bomenkap Markt in Heenvliet'. De werkzaamheden betreffen het kappen van 20 paardenkastanjes welke worden vervangen door lindes. De aanvraag betreft het opzettelijk verstoren, alsmede het vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de ruige dwergvleermuis. Ontheffing wordt gevraagd van het overtreden van de verbodsbepalingen zoals genoemd in:

- artikel 3.5, tweede lid, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft het opzettelijk verstoren van de ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*);
- artikel 3.5, vierde lid, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft het vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*).

De ontheffing wordt aangevraagd voor de periode van 1 november 2017 tot en met 1 maart 2018.

Besluit

Wij besluiten:

- I. de aangevraagde ontheffing te verlenen;
- II. de voorschriften 1. tot en met 8. te verbinden aan deze ontheffing;
- III. de aanvraag van 4 oktober 2017 en de aanvullende gegevens van 6 november 2017 en 30 november 2017 onderdeel te laten zijn van deze ontheffing;
- IV. dat deze ontheffing geldig is tot en met 1 maart 2018.

Ondertekening

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

ing. L. Hopman
Hoofd Toetsing & Vergunningverlening Milieu
van de Omgevingsdienst Haaglanden

omgevingsdienst
HAAGLANDEN

Rechtsmiddelen

Voor de mogelijkheid rechtsmiddelen aan te wenden tegen deze beschikking wijzen wij op de desbetreffende tekst in het begeleidende schrijven.

VOORSCHRIFTEN

Algemene voorschriften

- 1 De ontheffinghouder dient:
  - de start van de werkzaamheden en eventuele wijzigingen gedurende de uitvoering schriftelijk te melden aan de Afdeling Toezicht en Handhaving, Team Groen van de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid, Postbus 550, 3300 AN te Dordrecht, telefoonnummer 078-7708585, emailadres meldingwnb@ozhz.nl onder vermelding van Flora en Fauna (FF).
  - uiterlijk één week na het beëindigen van de werkzaamheden de afdeling Toezicht en Handhaving, Team Groen van de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid hiervan schriftelijk in kennis te stellen.
- 2 De ontheffinghouder is ervoor verantwoordelijk dat zijn personeel of derden welke betrokken zijn bij de uitvoering van het project, op de hoogte zijn van de voorschriften in deze ontheffing en de maatregelen in het Activiteitenplan. Hiervoor dient een ecologisch werkprotocol te worden opgesteld en op de locatie aanwezig te zijn. In het ecologisch werkprotocol dient in ieder geval het volgende te worden opgenomen:
  - a de voorwaarden zoals opgenomen in deze ontheffing;
  - b aanduiding van de locatie van het plangebied;
  - c de uit te voeren werkzaamheden;
  - d de periode waarin de werkzaamheden uitgevoerd worden;
  - e de mitigerende en compenserende maatregelen;
  - f de momenten waarop ecologische begeleiding ingeschakeld wordt.
- 3 Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een afschrift van deze ontheffing op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.

Specifieke voorschriften

- 4 De ontheffinghouder dient, met in achtneming van de voorschriften in deze ontheffing, de maatregelen uit te voeren zoals beschreven in hoofdstuk 4 van het rapport 'Activiteitenplan beschermde soorten Wnb Markt te Heenvliet' van 6 oktober 2017.
- 5 De werkzaamheden dienen ecologisch begeleid te worden door een deskundige¹ op het gebied van de ruige dwergvleermuis.
- 6 De vleermuiskasten dienen te worden aangemeld bij www.vleermuiskasten.nl.

---

¹ Onder een deskundige wordt verstaan:

- Hij/zij heeft een afgeronde hbo- of universitaire opleiding, met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie;
- Hij/zij heeft een afgeronde mbo-opleiding, met als zwaartepunt de Flora- en faunawet, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten;
- Hij/zij is werkzaam voor een ecologisch adviesbureau, zoals een bureau dat is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus;
- Hij/zij is als ecooloog of adviseur/specialist ecologie werkzaam voor een (semi)overheidsinstantie zoals het Ministerie van Economische Zaken, het Ministerie van Defensie, Rijkswaterstaat, het Rijksvastgoedbedrijf, provincies, waterschappen, hoogheemraadschappen, gemeenten, omgevingsdiensten en drinkwaterbedrijven
- Hij/zij zet zich aantoonbaar actief in op het gebied van de soortenbescherming en is werkzaam of aangesloten bij de volgende Nederlandse organisaties: Zoogdierverseniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en Stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied;
- Hij/zij zet zich aantoonbaar actief in op het gebied van de monitoring en/of bescherming van desbetreffende beschermde soorten.

**omgevingsdienst
HAAGLANDEN**

- 7 De vleermuiskasten moeten functioneel zijn voor de periode waarvoor deze worden ingezet. Dit houdt in dat de kasten minimaal één keer per jaar gecontroleerd dienen te worden op de functionaliteit en dat – indien nodig – de functionaliteit van de kast hersteld wordt.
- 8 De boom waarin de zomerverblijfplaats is vastgesteld dient voorzichtig gekapt te worden. Hierbij dient de gekapte boom zachtjes op de grond gelegd te worden met de holte naar boven. De uitvliegopening dient vrij te zijn van obstakels en verlichting. De boom dient minstens een dag op deze manier te blijven liggen.

OVERWEGINGEN

Aanleiding

Op 4 oktober 2017 hebben wij een aanvraag om ontheffing als bedoeld in 3.8, eerste lid, van de Wet natuurbescherming (hierna: Wnb) ontvangen. De aanvraag heeft betrekking op het project 'Bomenkap Markt in Heenvliet'. De werkzaamheden betreffen het kappen van 20 paardenkastanjes welke worden vervangen door 20 lindes. De aanvraag betreft het opzettelijk verstoren, alsmede het vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de ruige dwergvleermuis. Ontheffing wordt gevraagd van het overtreden van de verbodsbepalingen zoals genoemd in:

- artikel 3.5, tweede lid, van de Wnb voor wat betreft het opzettelijk verstoren van de ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*);
- artikel 3.5, vierde lid, van de Wnb voor wat betreft het vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*).

De ontheffing wordt aangevraagd voor de periode van 1 november 2017 tot en met 1 maart 2018.

Bij de aanvraag zijn de volgende stukken gevoegd:

- Activiteitenplan beschermde soorten Wnb Markt te Heenvliet, 2017-A03, Elzerman Ecologisch Advies, 6 oktober 2017;
- College-advies Reconstructie Markt e.o. te Heenvliet, 17CA00136, gemeente Nissewaard;
- Begrenzingskaart Stads- en dorpsgezichten ex art. 20 Monumentenwet, Rijksdienst v.d. Monumentenzorg;
- Besluit Stads- en dorpsgezichten ex art. 20 Monumentenwet, Ministerie van Cultuur, Recreatie en Maatschappelijk werk, 13 augustus 1965;
- Toelichting Stads- en dorpsgezichten ex art. 20 Monumentenwet;
- Bomencontrole Markt en Vissersdijk te Heenvliet, 2017-02, Elzerman Ecologisch Advies, 19 september 2017;
- Memo Vleermuiskasten Markt te Heenvliet, 2017003, Elzerman Ecologisch Advies, 24 juli 2017.

Op 6 november 2017 hebben wij het volgende document ontvangen:

- Memo vleermuiskasten Markt Heenvliet, 2017003, Elzerman Ecologisch Advies, 24 juli 2017.

Op 30 november 2017 hebben wij de volgende aanvullende gegevens ontvangen:

- Onderzoek en advies paardenkastanjes, 15473, Boomtotaalzorg, 21 oktober 2015;
- Beantwoording verzoek om aanvullende informatie ontheffing Wnb, 17U0031356, Gemeente Nissewaard, 30 november 2017.

Procedure

Titel 4.1 van de Algemene wet bestuursrecht en artikel 5.1 van de Wnb zijn toegepast op deze beschikking.

Doordat de aangeleverde gegevens onvolledig waren, is de procedure op 27 november 2017 opgeschort en is verzocht om aanvullende gegevens.

De procedure is op 30 november 2017 hervat.

Bevoegd gezag

Het project wordt gerealiseerd dan wel verricht binnen de provincie Zuid-Holland.

Gelet op de bepalingen in artikel 1.3 van de Wnb zijn wij bevoegd gezag voor de beoordeling van de aanvraag.

Toetsingskader en grondslag beschikking

De aanvraag voor de ruige dwergvleermuis is getoetst aan de artikelen 3.5 en 3.8 van de Wnb en de Beleidsregel uitvoering natuurwetgeving Zuid-Holland.

De ruige dwergvleermuis is een van nature in Nederland in het wild levende soort genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn.

Op grond van artikel 3.5 van de Wnb is het verboden:

- ruige dwergvleermuizen opzettelijk te verstoren;
- voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van ruige dwergvleermuizen te beschadigen of te vernielen.

Op grond van artikel 3.8 van Wnb wordt een ontheffing slechts verleend indien:

- er geen andere bevredigende oplossing bestaat;
- de ontheffing nodig is omdat één van de belangen genoemd in artikel 3.8 van de Wnb aan de orde is; en
- de maatregelen niet leiden tot verslechtering van de staat van instandhouding van de soort.

Beoordeling

Aanvraag

In het centrum van Heenvliet moeten de riolering en nutsvoorzieningen vervangen worden. Hiervoor moeten de straten worden opgebroken. Vervolgens zullen de straten en het plein opnieuw bestraat worden. Vanwege te verwachten negatieve effecten op de aanwezige paardenkastanjes, die toch al in slechte staat verkeren, is het voornemen om de bomen te vervangen.

Overtreding verbodsbepaling(en)

Om te bepalen of er sprake is van overtreding van de Wnb, is in 2017 vleermuisonderzoek uitgevoerd. Voorafgaand is de aanwezigheid van kraam- en winterverblijfplaatsen van vleermuizen uitgesloten door het controleren op aanwezigheid van geschikte boomholten. Het onderzoek naar zomer- en paarverblijfplaatsen en foerageergebied en/of vliegroute is conform het Vleermuisprotocol uitgevoerd. Hiermee zijn wij van mening dat de onderzoeksinspanning voldoende is geweest.

De ruige dwergvleermuis is in het plangebied aangetroffen. In één van de paardenkastanjes is een zomerverblijfplaats van de soort vastgesteld. Door de kap van de paardenkastanjes wordt deze zomerverblijfplaats vernield. Omdat de ruige dwergvleermuis een alternatieve verblijfplaats moet zoeken, wordt het dier opzettelijk verstoord. Hiermee worden de verbodsbepalingen zoals genoemd in artikel 3.5, tweede en vierde lid, van de Wnb overtreden.

Voorgestelde maatregelen

Om negatieve effecten van de werkzaamheden op de ruige dwergvleermuis tot een minimum te beperken worden maatregelen voorgesteld zoals beschreven in hoofdstuk 4 van het rapport 'Activiteitenplan beschermde soorten Wnb Markt te Heenvliet' van 6 oktober 2017. In augustus 2017 zijn acht vleermuiskasten in de omgeving van de Markt opgehangen. Deze kasten blijven ten minste 5 jaar hangen na de uitvoering van de werkzaamheden. De huidige paardenkastanjes worden vervangen door 15 tot 17 Hollandse of koningslindes. De stamomvang van de te planten bomen zal circa 70 tot 90 centimeter zijn. Deze bomen kunnen op termijn weer een natuurlijke nieuwe verblijfsruimte bieden voor de ruige dwergvleermuis.

Staat van instandhouding

Als gevolg van de geplande kapwerkzaamheden gaat een zomerverblijfplaats van de ruige dwergvleermuis verloren. In de gebouwen rondom het plein is baltsgedrag van de soort waargenomen. Het is dan ook waarschijnlijk dat in het gebouw een paarverblijfplaats aanwezig is en deze tevens gebruikt als winterverblijfplaats gedurende milde winters. Omdat ruige dwergvleermuis voor overwintering kiezen voor verblijfplaatsen waarin de temperatuur zeer kan variëren (Kennisdocument ruige dwergvleermuis, juli 2017) is hiermee echter niet uitgesloten dat de ruige dwergvleermuis in de winter in de boom verblijft. In de zomer van 2017 zijn in de omgeving acht vleermuiskasten opgehangen aan bomen. Deze kasten bieden een vergelijkbaar microklimaat als de boom en kunnen daarmee fungeren als alternatieve zomer- en incidentele

winterverblijfplaats voor de ruige dwergvleermuis. Bij het selecteren van de locaties van deze alternatieven is gelet op de vliegbewegingen van vleermuizen en zijn de kasten opgehangen aan de Toldam, welke als vaste vliegroute en foerageergebied wordt gebruikt. Hiermee wordt de vindkans vergroot. De kasten zijn tijdig opgehangen, waardoor voldoende gewenningstijd wordt geboden. Hiermee blijven er te allen tijde voldoende geschikte verblijfplaatsen voorhanden voor de ruige dwergvleermuis.

Voor het verdwijnen van de zomerverblijfplaats van de ruige dwergvleermuis worden acht vleermuiskasten aangebracht. Van belang is dat deze kasten worden aangemeld bij www.vleermuiskasten.nl. Op deze wijze komt er meer inzicht waar kasten zijn geplaatst. Dit hebben wij in voorschrift 6 opgenomen. De vleermuiskasten moeten functioneel zijn voor de periode waarvoor deze worden ingezet. Dit houdt in dat de kasten minimaal één keer per jaar worden gecontroleerd op de functie waarvoor deze zijn aangebracht. Indien blijkt dat de kasten niet meer functioneel zijn, bijvoorbeeld omdat de invliegopening niet meer bereikbaar is als gevolg van obstakels of de kast zodanig vervuild is dat deze niet meer gebruikt wordt, dient ervoor gezorgd te worden dat de kast weer functioneel raakt. Wij hebben dit opgenomen in voorschrift 7. De boom met de verblijfplaats wordt gekapt in januari 2018. Omdat overwintering van de ruige dwergvleermuis ook mogelijk is in bomen kan niet met zekerheid worden uitgesloten de er geen vleermuis in de boom aanwezig is op het moment van kappen. Om te voorkomen dat een eventueel aanwezige vleermuis wordt verwond of gedood is het van belang de boom voorzichtig te kappen. Hierbij is het van belang dat de boom niet met een harde klap op de grond komt. Na het kappen moet de boom minstens één dag blijven liggen, met de holte naar boven. Er dient zorg voor gedragen te worden dat de uitvliegopening vrij is van obstakels en verlichting, zodat de vleermuis de kans krijgt te de boom te verlaten. Dit hebben wij opgenomen in voorschrift 8.

Op grond van het vorenstaande zijn wij van mening dat de maatregelen, met inachtneming van de voorschriften, voldoende zijn om negatieve effecten te voorkomen dan wel tot een minimum te beperken en dat de kapwerkzaamheden niet leiden tot verslechtering van de instandhouding van de ruige dwergvleermuis.

Ecologisch werkprotocol

De werkzaamheden en de wijze waarop de maatregelen worden uitgevoerd dienen in een ecologisch werkprotocol te worden opgenomen en dit protocol dient op de locatie aanwezig te zijn waardoor de zorgvuldige uitvoering van het werk is gegarandeerd. We hebben dit in voorschrift 2 van de ontheffing opgenomen.

Belangenonderbouwing

De ontheffing is aangevraagd op grond van de belangen 'volksgezondheid of de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten'.

Uit bomenonderzoek blijkt dat de paardenkastanjes zijn aangetast door kastanjabloedingsziekte en van redelijke tot matige kwaliteit zijn. Het herbestraten van het plein en het grondwerk zal een ernstig negatief effect hebben op het voortbestaan van de bomen. Dit leidt tot onveilige situaties, omdat de bomen op een openbaar, druk gebruikt plein staan. Rondom het plein staan dagelijks auto's geparkeerd, lopen bewoners rond en passeren mensen die naar de horecagelegenheden gaan. Ook vinden er diverse evenementen plaats, zoals de jaarlijkse paardenmarkt en de Kerstmarkt. De vervanging van de riolering en diverse nutsvoorzieningen heeft direct prioriteit. De staat van de kabels en de leidingen is zeer slecht. Als hier niets aan gedaan wordt, zal dit leiden tot lekkages of andere problemen. Gebreken aan riolering of andere nutsvoorzieningen kunnen een direct effect hebben op de volksgezondheid.

Gelet op het voorgaande zijn wij van oordeel dat het belang 'volksgezondheid of de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten' voldoende onderbouwd

is om de negatieve effecten op de ruige dwergvleermuis, die als gevolg van de uitvoering van de activiteit zullen optreden, te rechtvaardigen.

Geen andere bevredigende oplossing

Het project is locatiespecifiek, aangezien het gaat om vervanging of reparatie van de aanwezige riolering en nutsvoorzieningen. Hiermee kunnen de werkzaamheden niet op een andere locatie plaatsvinden. Om deze werkzaamheden uit te kunnen voeren moeten de bomen gekapt worden. Door de geplande werkzaamheden worden de wortels van de bomen beschadigd. De staat van de bomen zal hierdoor nog verder achteruitgaan en daarmee is het verstandig de bomen gelijk te kappen. Het handhaven van de boom met de verblijfplaats is geen optie, omdat de boom dan de dekking zal missen van de omringende bomen. De bomen worden vervangen door volwassen lindes. Op termijn zullen deze bomen weer geschikt verblijfplaatsen voor vleermuizen bieden. De kapwerkzaamheden zullen worden uitgevoerd in de winter. Hiermee wordt voorkomen dat bomen in het broedseizoen gekapt moeten worden. Daar komt bij dat vleermuizen in de winter niet actief zijn. Als de vleermuizen in april uit de winterrust komen, zijn de bomen reeds vervangen door nieuwe bomen. Deze bomen kunnen dan weer gebruikt worden om te foerageren en als geleiding bij het vliegen. De verstoring op de vleermuizen is daarmee kleiner dan als de kapwerkzaamheden worden uitgevoerd in het actieve seizoen. Hiermee is alles gedaan wat redelijkerwijs verwacht kan worden.

Gelet op de noodzaak en wijze van uitvoering zijn wij van mening dat er geen andere bevredigende oplossing voorhanden is. Door de gekozen wijze en periode van uitvoering, wordt schade aan de ruige dwergvleermuis zoveel mogelijk voorkomen. Er is voldoende aangetoond dat er geen andere bevredigende oplossing voorhanden is.

Zorgplicht

Voor alle soorten – beschermd én onbeschermd – geldt de zorgplicht ex artikel 1:11 van de Wnb. Op grond hiervan dient zoveel als redelijkerwijs mogelijk is schade aan deze soorten te voorkomen.

Broedvogels

Gedurende de werkzaamheden dient rekening te worden gehouden met het broedseizoen van vogels. Verstoring van broedgevallen van vogels dient te worden voorkomen. Voor het broedseizoen wordt geen standaardperiode gehanteerd in het kader van de Wnb. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode.

Samenhangende besluiten

Er kunnen nog andere bepalingen van kracht zijn, op grond waarvan vergunningen, toestemmingen, ontheffingen of meldingen benodigd zijn om de gevraagde activiteit te kunnen uitvoeren. Hiervoor is de gemeente Nissewaard bevoegd gezag.

Conclusie

Op grond van het vorenstaande kan de gevraagde ontheffing op grond van artikel 3.8 van de Wnb worden verleend.